

COMUNICAT DE PRESĂ

Efectele nocive ale Poluanților Organici Persistenți (POP) asupra mediului și sănătății umane 17 Iulie 2025

Activitățile de informare din acest an cu privire la efectele nocive ale poluanților organici persistenți (POP) se desfășoară sub sloganul **“Expunerea la poluanții organici persistenți scade calitatea și durata vieții! Protejează-ți sănătatea!”**.

Poluanții organici persistenți sunt substanțe chimice toxice, de origine naturală sau artificială, rezistente la degradarea chimică, fotolitică și biologică, care se acumulează în ecosistemele terestre și acvatice unde pot persista chiar și mii de ani, cu efecte negative asupra mediului și sănătății umane.

În anul 2001, la Stockholm, a fost adoptată Convenția privind poluanții organici persistenți, al cărei obiectiv îl constituie reducerea impactului acestora asupra sănătății umane și mediului înconjurător. România se numără printre cele 90 de state semnatare ale Convenției care s-au angajat să ia măsuri pentru eliminarea producției și utilizării anumitor POP și totodată pentru prevenirea eliberării accidentale a acestora în mediu.

Inițial pe lista POP a Convenției au fost 12 substanțe chimice, clasificate astfel:

- 1. Produse pentru protecția plantelor (pesticide):** Diclor-difenil-triclorețanul (DDT), aldrin, dieldrin, clordan, toxafen, heptaclor, mirex, endrin.
- 2. Produse chimice industriale:** Bifenili policlorurați (PCB), hexaclorobenzen (HCB).
- 3. Produse secundare neintenționate:** Dioxine și furani, care rezultă în timpul proceselor industriale de descompunere sau de combustie dar pot rezulta și din procesele naturale, cum ar fi erupțiile vulcanice și incendiile forestiere sau în timpul prelucrării termice a alimentelor.

Acestor 12 poluanți organici persistenți inițiali li s-au adăugat și alte noi substanțe chimice care au diferite niveluri de risc pentru sănătatea oamenilor și a ecosistemului, pe lista actualizată fiind prezente peste 30 de asemenea substanțe nocive.

Emisiile de POP au scăzut în majoritatea statelor membre între 2005 și 2021 ca urmare a implementării recomandărilor Convenției în legislațiile naționale.

În cadrul Programului Național de monitorizare a factorilor determinanți din mediul de viață și muncă (PN V), conform metodologiei „Evaluarea riscului chimic și bacteriologic al alimentelor destinate unor grupuri specifice) nu s-au determinat policlorobifenili (PCBs), dioxine și furani (PCDD/ PCDF). Au fost determinate Hidrocarburilor Aromatice Policiclice (PAH) și reziduuri de pesticide, între care și Hexaclorobenzenul (HCB). Rezultatele obținute pentru toate reziduurile de pesticide determinate s-au situat sub limita minima de cuantificare stabilită, fiind conforme.

Reziduurile de pesticide sunt determinate anual conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/731 al Comisiei din 3 aprilie 2023 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2024, 2025 și 2026 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/741 (acest Regulament se modifică periodic, cele 10 eșantioane din alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică fiind diferite de la an la an).

Oamenii sunt expuși la aceste substanțe chimice, în principal prin alimente, dar și prin aerul poluat din mediul înconjurător. Multe produse folosite în mod curent pot conține POP ce sunt adăugați pentru a îmbunătăți proprietățile produsului respectiv (substanțe ignifuge sau agenți tensioactivi).

Expunerea umană, chiar și la niveluri scăzute de POP, poate duce la efecte multiple asupra sănătății, inclusiv risc crescut de cancer, boli ale aparatului uro-genital, imunodeficiențe, tulburări neurocomportamentale, disfuncții endocrine, genotoxicitate și malformații congenitale.

Efectele POP asupra ecosistemelor reduc biodiversitatea și pun în pericol speciile, în principal cele aflate la vârful lanțului trofic. Acești poluanți pot contamina solul, apa și aerul, afectând sănătatea plantelor și animalelor. Totodată Organizația Mondială a Sănătății subliniază în mod constant impactul complex al mediului asupra sănătății umane. Între determinanții majori ai sănătății, alături de mediu se află și stilul de viață, ambele acționând în moduri diverse și adesea interconectate.

Recomandări în vederea reducerii expunerii populației la POP:

- Informați-vă și acționați responsabil.
- Citiți etichetele produselor chimice utilizate și respectați instrucțiunile de folosire.
- Nu lăsați la îndemâna copiilor astfel de produse și evitați expunerea lor la aceste substanțe chimice.
- Evitați utilizarea POP în perioada sarcinii. Expunerea femeilor însărcinate la unele produse de protecție a plantelor (pesticide) poate provoca avort spontan și malformații congenitale.
- Aspirați și ștergeți des praful din casă. POP se pot acumula în praf și pe materiale moi, cum ar fi covorul și țesăturile. Utilizați un aspirator cu filtru HEPA. Acest lucru protejează în special copiii și animalele de companie care petrec mai mult timp pe podea.
- Ventilați spațiile închise: ventilația adecvată reduce expunerea la poluanții din interior.
- Nu ardeți deșeurile! Arderea acestora produce fum toxic care poluează aerul și vă poate îmbolnăvi pe dumneavoastră și/sau familia dumneavoastră.
- Mențineți o dietă echilibrată și reduceți consumul de grăsimi animale. Când sunt în exces, aceste substanțe se depozitează în grăsimea animală. Înlăturați grăsimea din carne și produse din carne, evitați utilizarea grăsimilor animale la gătitul alimentelor, utilizați metode de gătit care permit scurgerea grăsimilor precum, gătire la abur, coacere.

- Alegeți bunuri de larg consum cu probabilitate mică de a conține substanțe ignifuge (exemplu: piese de mobilier, tapițerii, sau materiale rezistente la apă).
- Nu achiziționați produse chimice de protecție a plantelor (pesticide) din surse necontrolate: preferabil, utilizați alternative naturale pentru combaterea dăunătorilor.
- Reciclați produsele care conțin POP: baterii, echipamente electronice, uleiul utilizat la vehicule, mobilier, medicamentele expirate, resturi de vopsea, pesticide etc.; în felul acesta se reduce poluarea mediului și riscul de expunere la aceste produse.

Organizația Națiunilor Unite prin Programul pentru Mediu (UNEP) împreună cu Organizația Mondială a Sănătății și toți factorii decidenți implicați depun eforturi constante la nivel global pentru eliminarea și limitarea utilizării POP.

Surse bibliografice:

<https://insp.gov.ro/2024/07/17/efectele-nocive-ale-poluantilor-organici-persistenti-pop-asupra-mediului-si-sanatatii-umane/>

<https://www.mmediu.ro/articol/legislatia-nationala/1487>

<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/persistent-organic-pollutant-emissions-in-europe>

<https://www.who.int/home/search-results?indexCatalogue=genericsearchindex1&searchQuery=POP&wordsMode=AnyWord>

[https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ambient-\(outdoor\)-air-quality-and-health](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ambient-(outdoor)-air-quality-and-health)

<https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20220930STO41917/poluanti-persistenti-definitie-efecte-si-norme-ue>

<https://echa.europa.eu/ro/understanding-pops>

[https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/food-safety-persistent-organic-pollutants-\(pops\)](https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/food-safety-persistent-organic-pollutants-(pops))

<https://www.unep.org/topics/pollution-and-health/persistent-organic-pollutants-pops/pesticide-persistent-organic>

<https://www.unep.org/topics/chemicals-and-pollution-action/pollution-and-health/persistent-organic-pollutants-pops/upops>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/about/index.html>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/about/health-effects.html>

<https://www.atsdr.cdc.gov/pfas/site.html#hcp>

<https://www.efsa.europa.eu/ro/efsajournal/pub/5005>

<https://www.echa.europa.eu/list-of-substances-proposed-as-pops>

http://nips.pops.int/Guidance_docs/Document_2_2_2.pdf

<https://insp.gov.ro/wp-content/uploads/2022/11/PN-V.pdf>